

גט פשוט פרק עשירי בבא בתרא

קטו.

עין משפט גט מצוה

קנו א מ"י פ"ח מהל' מלוה וזה ה"ל ר' שמעון ע"פ ד' טו"ש ח"מ פ"ק ספ"ק ה' קנו ב מ"י ש' וסמך ט"ס טו"ש ח"מ פ"ק ט"ג ספ"ק ה' ופ"י ק"ל ספ"ק ה' קנו ג מ"י ש' סמך ג וסמך ט"ס ח"מ פ"ק ט"ג ספ"ק ה' קנו ד מ"י פ"ח מהל' גיטין הלכה ט' ופ"י טו"ש ח"מ פ"ק ט"ג ספ"ק ה' קנו ה מ"י פ"ח מהל' גיטין הלכה ט' ופ"י טו"ש ח"מ פ"ק ט"ג ספ"ק ה' קנו ו מ"י פ"ח מהל' גיטין הלכה ט' ופ"י טו"ש ח"מ פ"ק ט"ג ספ"ק ה' קנו ז מ"י פ"ח מהל' גיטין הלכה ט' ופ"י טו"ש ח"מ פ"ק ט"ג ספ"ק ה' קנו ח מ"י פ"ח מהל' גיטין הלכה ט' ופ"י טו"ש ח"מ פ"ק ט"ג ספ"ק ה' קנו ט מ"י פ"ח מהל' גיטין הלכה ט' ופ"י טו"ש ח"מ פ"ק ט"ג ספ"ק ה' קנו י מ"י פ"ח מהל' גיטין הלכה ט' ופ"י טו"ש ח"מ פ"ק ט"ג ספ"ק ה'

גובה מן הירושים כדי שלא תגעול דלת בפני צ"ן. הכל מוקי הן מילתא אליבא דכולי עלמא זין למאן דלמך דאורייתא זין למאן דלמך לאו דאורייתא ובפרק קמחא דקדושין (דף יג: וס) אמרין גובה מן הירושים שעבדל דאורייתא ואינו גובה [מן הלקוחות כו'] יש לפרש דרב פפא לא אמר אלא מלוה על פה גובה מן הירושים ואינו גובה מן הלקוחות וגמרא מפרש לה הכל למאן דלמך דאורייתא וסמך למאן דלמך דאורייתא דאורייתא והוא כמו ופ"י דלמך דאורייתא מילתא דהכא ודהתם ופ"י זה מלניו כהמקביל (כ"מ דף ק"ב וס) דכעו מיניה מרז ששם קבלין עובר ככל מלין או לא אומן קונה בשבט כלי או לא ובהגול קמחא (כ"ק דף נט.) משמע שלא שאלו ממנו אם אומן קונה בשבט כלי או לא ובזס הי"ו אליבא דמ"כ מפרש דהא דפסיק רב פפא התם דשעבדל דאורייתא היינו לענין קרבן כגון האשה שמתה יביאו הירושים עולמה דליירי התם לעיל כשמתה וכן משמע התם מתוך פירוש רבינו חננאל וכן עיקר(י):

משעת כתיבה שעבר נפשיה.
(ט) כדפירש בקונטרס ולא גרסינן משעת כתיבה דהוי משעת דעדי חתימה דהוי כתיבה לרבי אלעזר חה אינו דמי אפילו אין כתיבה ועלמה אלא עדי מקירה כשר דאמרינן(י) דלמך ר"א זין בגיטין זין בשטרות וקיימא לו כושיה זין בגיטין זין בשטרות מההיא דזה נורר (פאהרי"ק דף כח: וס) (הג"ה) [הכא] נמי דכתב זיה אינו עובד וזממה דלסך זין ליהו כשאלו ערב מורי ר' דשאי שאלו שדומה שסותר הגט ולעיל (דף קסג:) נמי אמרינן מילתא דקרוצין כשר:

והל"בא כמותו אף בחנוק. קשה לרמי על הי"ב דחתימה על גמי שכתוב בשטר חתמו נמי על מאי דכתב ביה ופלוגי ערב. אבל א"י כתב קודם חתימת העדים פלוגי ערב משמע דהוי מילתא אחרתא וצריך לא חתמו ג' אלא אפי' לרב והו שטר גופיה על פה ערב כמלה גופיה על פה לא ערב מלה מערב אלא מבני חורין ופ"י עיקר שטרא אלא אפלוני ערב הלכך אינו גובה אלא מנכסים בני חורין: לר"ד מיפרשא לי מיניה דר' יוחנן. היבא דמי קני ברייתא דפסולין אי כתב בגט בסוף כרת משה וירשאל שאלו בשלות פלוני ושב חתמו עדים איכא לימינו שאלו שאלו חתמו שאלו עדים שזה שואל בשלות פלוני אבל אעיקר הני אין מעדין א"י כתבו בסוף ושאלו בשלות פלוני ושב חתמו כשר דמשמע דאשאלת שלום ועל כל מאי דכתב בגט חתמו וגובה כתיבה מנכסים משועבדים ואמאי קאמר ר' יוחנן אחו זה ואחד זה אין גובה אלא מנכסים בני חורין ואע"ג דכתב בני חורין ואע"ג דמשי לא התם נמי כההוא קאמר ר' יוחנן דגובה מבני חורין היבא דכתב ביה פלוני ערב אבל א"י כתב ביה

אמר רב פפא הלכא כו'. לעיל [קמ"ד]. פירשתי גזית מלוה מן היתומים וגם צפיק שום היתומים צפיקין (דף כג:) אמר רבא הלכא זין מוקיין לנכסי יתומים כו': בעא מיניה רבא בר נון מרבי יוחנן הוסיק **כסב ידו צביט דין מסו.** לאחר זמן שמסך לו הלוה למלוה כסב ידו שהוא חייב לו ממון וכן צ"ד והודה בפנייה שהוא כסב ידו ומכזו לו צ"ד הנפק הוא הנקרא אשמתא וקיום השטר: מאי. מי אמרינן הרי הוא ממתה כשטר שיש בו עדים ויגבה ממשעבדי דלחרימא טעות סופר הוא(י) דכל שטר מלוה ומכירה שחוטמיהם בו עדים גזין ממשעבדי כאלו כתוב בהן אחריות או דלמא קיום שטר אינו מועיל לשום שטר אלא להחזיק צ"ד לכמות שהיה מקודם לכן שאלו יתומו עדים או ליה לא יוכל לעטון שטר זה מוחץ הוא דצ"ד קיימחו ויגבה בו המלוה וגם זה לא יגבה אלא מבני חורין ולהכי אכני צ"ד שלא יוכל ליה לומר אין זה כתב ידי: פסולין. לינשא צ"ד עדים דעדי מקירה כרמי ליה לרביה הוה דצ"ד קיימחו ויגבה בו הרי אלו דרישא ונתיב אלו דסיפא(י) למעוטי מאי והתם מפרשא כולה: **כשר.** לכתיבה דקפידת ליה עדי מקירה כרמי: **וגובה מנכסים משועבדים.** כלומר וחסו שטר מלוה הוא אותו השטר המכוב ככתב ידו ואין בו עדים אלא שמסרו בפני עדים גובה מנכסים משועבדים והכי מפרש התם ר' יוחנן אליבא דר' אלעזר כו' (הצ"ח תנינא) [גיטין כג:] שאפי' בשאר שטרות גובה מנכסים משועבדים צעדי מקירה ככלל. אלמא הוהילי עילוי כתב ידו שהוא חייב לו ומסרו בפני עדים גובה ממשעבדי וכל שכן הוחזק צבית דין: ה"ג שאני פסול דכשעט **כסיבה הוא דשענד נפשיה.** כשנכתב השטר נכתב כדי למסרו בפני עדים שיהו עדי מקירה במקום עדי חתימה הלכך כיון דלר' אלעזר עדי מקירה כרמי כאלו נחתמו בתוך השטר דמי אכל אנו מייבטין לו כהולא כתב ידו דלמלא שמתו על לזה חתום זו זה מסך לו צמקום הולאה שלא יוכל לחזור ולכפור בו ולומר פרעתי כל זמן שחתימתו ציד מלוה (י) שלא נעשה השטר בלשון של שטר שעדים חתומים בו ואחר זמן החזיקו צ"ד וכשהלוה כמלוה על פה הוא ומו לא מלו צ"ד ציקומן לעשותו שטר שיש בו אחריות ונכסי שהרי לא לדעת כן נכתב מתמלה. כן נראה צעני שמועה זו וכן עיקר. וזאת דגרימי משעת הכתיבה(י) ולא ירדו לשיטת השמועה: **פלוני ערב.** הפסיק הענין ודלמא לא אסדי עדים אלא אשטרא דלעיל לחוד: **ופלוני ערב.** וי"ו מוסף על

הגהות הב"ח
(א) נפרא שמי התם רבשעתי (ב) רש"ב"ס ד"ה ה"י גבינן ופי' כ"י מ"ה ולא נפשיה:

מוסף רש"י
שלשה גיטין פסולין. לכתיבה (גיטין ג.) דאם גישאת הולד כשר. ה"ל מנה ללו כ"י מלך פסולת ליה דלמך פ"י חתמה כתיב. דלר"ת הולד מותר (גיטין ט.) מפרש ר"י ע"ש ובהגהות הב"ח. כתב ככתב ידו. א"י הנהג. וכן אמר בו זמין. ליהא זמן וסמך (ט) וכן קמחא דרבינן משום דא חתמו אלכך הולד כשר (ט) ואין בו אלא עדי אחד. ומכז יד שטר (ג) פלוני כה גנמי אלא למי' אסבי ידו קלי אפילו ה"י אשטעין דלמלא ליה ורשא אשטעין דלמלא ליה כו' עד לו כפי' הולד כשר. ורשאל למי' אסבי סופר קלי ורשאלו ה"י הולד כשר דלמך ה"י ליה מקום עד ש"ט (ט) א"י על פי שטרן עילוי עדים. ואינו סמך ידו. אלא שנתנו לו בפני עדים (כ) לנשא למחילה (ט) ובה מנכסים משועבדים. גובה מנכסים צבית דין: ה"ג שאני פסול דכשעט **כסיבה הוא דשענד נפשיה.** כשנכתב השטר נכתב כדי למסרו בפני עדים שיהו עדי מקירה במקום עדי חתימה הלכך כיון דלר' אלעזר עדי מקירה כרמי כאלו נחתמו בתוך השטר דמי אכל אנו מייבטין לו כהולא כתב ידו דלמלא שמתו על לזה חתום זו זה מסך לו צמקום הולאה שלא יוכל לחזור ולכפור בו ולומר פרעתי כל זמן שחתימתו ציד מלוה (י) שלא נעשה השטר בלשון של שטר שעדים חתומים בו ואחר זמן החזיקו צ"ד וכשהלוה כמלוה על פה הוא ומו לא מלו צ"ד ציקומן לעשותו שטר שיש בו אחריות ונכסי שהרי לא לדעת כן נכתב מתמלה. כן נראה צעני שמועה זו וכן עיקר. וזאת דגרימי משעת הכתיבה(י) ולא ירדו לשיטת השמועה: **פלוני ערב.** הפסיק הענין ודלמא לא אסדי עדים אלא אשטרא דלעיל לחוד: **ופלוני ערב.** וי"ו מוסף על

ענין ראשון ועל השטר ועל הערבות חתימי קהדי: **ושאלו כשר.** שעל הכל העידו עדים: **הלכה כמסו.** כ"י ישמעאל דגובה מנכסים בני חורין: **חנוק מס לי אמר רבי ישמעאל.** דלמא משום לערל דחזריה שמתן נמי גמר ומקנה או דלמא מתמין הוא להצילו

מ"י אלעזר לר' יוחנן. תרין ח"י (א) ברייתא היא ומכרייתא מצי מקשי. ואמר לך ר' יוחנן הא לא קשיא לי דהתם אמאי נבי ממשעבדי דאיכא חובתה ביהו דאיכא שטרא מעליא דמשעת כתיבה שעבר נפשי' אבל הכא דלא שטר מעליא הוא דאין עליו עדים כמאי מצי גבי ממשעבדי: ערב היוצא לאחר חיתום שטרות. שכתב מתחת חיתום העדים ופלוגי ערב גובה ההלה מאותו ערב מנכסים בני חורין לפי שהואל שנכתב לאחר חיתום העדים כמלה על פה דמי שיש לו על הערב: (ג) מעשה בא לפני ר' ישמעאל בערב היוצא אחר חיתום שטרות: שלא על אמתו והלוה. פירש ר' שלא

רבינו גרשום (המשך)
על אמתו של ערב והלוה לפי שלא היה בשעת כתיב מעות והוא איכא לימינו כיון דכתב הערב לאחר חיתום איכא למיטר לא הלוה בשעת כתיב פסולת ולא על אמתו והלוה דלא אמר בשעת כתיב מעות על מנת שאעבר ממי שארצה מנה אינו גובה אלא מבני חורין: ישמך את שמעון וישמך את בני חוריה ורבי שמעון: הא דכתב ביה כשטר קודם [פלוגי ערב] ואח"כ חתמו העדים משמע וזו מוסף על ענין ראשון ורבי הי"ב דחתימה על גמי שכתוב בשטר חתמו נמי על מאי דכתב ביה ופלוגי ערב. אבל א"י כתב קודם חתימת העדים פלוגי ערב משמע דהוי מילתא אחרתא וצריך לא חתמו ג' אלא אפי' לרב והו שטר גופיה על פה ערב כמלה גופיה על פה לא ערב מלה מערב אלא מבני חורין ופ"י עיקר שטרא אלא אפלוני ערב הלכך אינו גובה אלא מנכסים בני חורין: לר"ד מיפרשא לי מיניה דר' יוחנן. היבא דמי קני ברייתא דפסולין אי כתב בגט בסוף כרת משה וירשאל שאלו בשלות פלוני ושב חתמו עדים איכא לימינו שאלו שאלו חתמו שאלו עדים שזה שואל בשלות פלוני אבל אעיקר הני אין מעדין א"י כתבו בסוף ושאלו בשלות פלוני ושב חתמו כשר דמשמע דאשאלת שלום ועל כל מאי דכתב בגט חתמו וגובה כתיבה מנכסים משועבדים ואמאי קאמר ר' יוחנן אחו זה ואחד זה אין גובה אלא מנכסים בני חורין ואע"ג דכתב בני חורין ואע"ג דמשי לא התם נמי כההוא קאמר ר' יוחנן דגובה מבני חורין היבא דכתב ביה פלוני ערב אבל א"י כתב ביה

קנין יש ספרים שאין כמותו כן כלל ונמת לזה מזה:
הדרן עלך גט פשוט וסליקא לה מסכת בבא בתרא
פלוגי ערב גובה מנכסים משועבדים ומקשי היינו דרב דרב הכי נמי אמר. ומתן אימא וכן אמר ר' יוחנן כרב: אצ"פ שקיל ר' ישמעאל את בן גנס. דאמר ישמש את בן גנס. כ"י ישמעאל דגובה מנכסים בני חורין: חנוק וקנו מצי חנוק חלוק היה ר' ישמעאל. על בן גנס אף בחנוק דגובה מן הערב מנכסים בני חורין: חנוק וקנו מצי חנוק חלוק היה ר' ישמעאל. על בן גנס אף בחנוק חבו וצאו חבירו ואמר ליה הנה לו ואני אהן לך וקנו מן זה הערב שיפיר בשבילי משועבד. ככלל דערב דלמא משועבד כלא קנין:

(א) למורה ז"ל מתמין היא. ופי' גיטין ט' ע"ב. (ב) מכלן עד דיה דכתיב ביה ש"ך למתני. (ג) ז"ל לא חתמו אלא אעיקר שטרות ולא אפלוני ערב והו עבר ע"פ וערב ופי' אלא מבני חורין:

קסא א מ"י פליה מהל'
מלה ולוה היי סתנ
עשין זד טושיע ח"מ סי'
קטע פטיף ב'
קסו ב מ"י שט הל' א
טושיע שט סי':
קסו ג מ"י שט הל' ב
טושיע שט סי':

ערב דבית דין הוא ולא בעי קנין הא בעלמא בעי קנין והלכתא ערב יבשעת מתן מעות לא בעי קנין יאחר מתן מעות בעי קנין יערב דבית דין לא בעי קנין דבההיא הנאה דמהימן ליה גמר ומשעבר ליה:

ערב דבית דין לא בעי קנין. דכסהיא הנאה דקא מהימני ליה ז"ד גמר ומשעבר נפשיה: הכי גרסינן והלכתא ערב בשעת מתן מעות לא בעי קנין. ולא כתב בתוך השטר לאחר (א) חיתום שטרות גובה מנכסים משועבדים: שלא בשעת מתן מעות בעי קנין. ואפי' חתום בתוך השטר ואי חתום לאחר חיתום בעי קנין וגובה מבני חורין:

הדרן עלך גמ פשוט וסליקא לה מסכת בבא בתרא

וערב דבית דין לפני בית דין דהיינו נמי לאחר מתן מעות לא בעי קנין. כך אמר המורה משום רבו (א) דהנך כולוהו בעי קנין לא מתרצתא היא משום דאין עוד

(א) וקדש רש"ע.
רבינו גרשום
והלכתא ערב בשעת מתן מעות לא בעי קנין. ומשעבר דמצי אמר ליה אי לאו את לא נפיק זוזי מתחת ידי: דלאחר מתן מעות. כגון חנוק בעי קנין. ערב אלא הני דקאמר:

(א) נראה ל"ל כך אמר המורה משום רבו דמאן דגיס כן והנך כולוהו בעי קנין לא מתרצתא היא וכו':

אחר השלמת המסכתא יאמר זה ויועיל לזכרון בעזרת השם יתברך

הדרן עלך מסכת בבא בתרא והדרן עלן. דעתן עלך מסכת בבא בתרא ודעתך עלן. לא נתנשי מינך מסכת בבא בתרא ולא תחנשי מינן לא בעלמא הדין ולא בעלמא דאתי:

יאמר כן שלשה פעמים ואחר כך יאמר:

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. חנינא בר פפא רמי בר פפא נחמן בר פפא אחאי בר פפא אבא מרי בר פפא רפרם בר פפא רכיש בר פפא סורחב בר פפא אדא בר פפא דרו בר פפא:

הערב נא יי אלהינו את דברי תורתך בפינו ובפיפיות עמך בית ישראל. ונהיה כלנו אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל כלנו יודעי שמך ולומדי תורתך: מאובכי תחבמני מצותיך כי לעולם היא לי: יהי לבי תמים בחקיך למען לא אבוש: לעולם לא אשבח פקודיך כי גם חייתי: ברוך אתה יי למדני חקיך: אמן אמן אמן סלה ועד:

מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו ששמת חלקנו מיושבי בית המדרש ולא שמת חלקנו מיושבי קרנות. שאנו משפיעים והם משפיעים. אנו משכיעים לדברי תורה והם משפיעים לדברים בטלים. אנו עמלים והם עמלים. אנו עמלים ומקבלים שכר והם עמלים ואינן מקבלים שכר. אנו רצים והם רצים. אנו רצים לחיי העולם הבא והם רצים לבאר שחת. שנאמר ואתה אלהים תורידם לבאר שחת אנשי דמים ומרמה לא יחצו מיהם ואני אבטח בך:

יהי רצון מלפניך יי אלהי בשם שעזרתני לסיים מסכת בבא בתרא בן תעורני להתחיל מסכתות וספרים אחרים ולסייםם ללמד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה. וזכות כל התנאים ואמוראים ותלמידי חכמים יעמוד לי ולזרעי שלא תמוש התורה מפני זרעי וזרע זרעי עד עולם. ותתקיים בי בהתהלכה תנחה אותך בשכבך תשמר עליך והקיצות היא תשיחך. כי בי ירבו יומיך ויוסיפו לך שנות חיים: אורך ימים בימינה בשמאלה עשר וכבוד: יי עוז לעמו יתן יי יברך את עמו בשלום:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא דהוא עתיד לאתחדתא, ולאחיא מתיא, ולאסקא לחיי עלמא, ולמבנא קרתא דירושלם, ולשכלל היכליה בגוה, ולמעקר פולחנא נוכראה מארעא, ולאבתא פולחנא דשמיא לאתריה, וימליך קודשא בריך הוא במלכותיה ויקריה, ויצמח פרקנה ויקרב משיחה. בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב, ואמרו אמן. יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמא. יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתגדר ויתעלה ויתהלל שמה דקדשא בריך הוא. לעלא מן כל ברכתא ושירתא תשבחתא ונחמתא דאמירן בעלמא, ואמרו אמן: על ישראל ועל רבנן, ועל תלמידיהון ועל כל תלמידי תלמידיהון, ועל כל מאן דעסקין באורייתא, די באתרא (קדישא) הדין ודי בכל אתר ואתר, יהא להון ולכון שלמא רבא חנא וחסדא ורחמי וחי אריכי ומזוני ריחי ופרקנא מן קדם אבוהון די בשמיא וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל, ואמרו אמן: עושה שלום במרומינו הוא ברחמינו יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן: